

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 318/2025-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátkou Mgr. Natáliou Stupkovou Lukáčovou, Thurzova 6, Košice, proti postupu Okresného súdu Poprad v konaní vedenom pod sp. zn. 12Er/440/2009 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 23. apríla 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Poprad (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 12Er/440/2009 (ďalej len „napadnuté konanie“). Tiež navrhuje prikázať okresnému súdu v napadnutom konaní konať bez zbytočných prietáhov, priznať sťažovateľke primerané finančné zadostučinenie 2 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti, jej príloh a ostatného spisového materiálu vyplýva, že sťažovateľka v procesnom postavení povinnej bola účastníčkou exekučného konania vedeného okresným súdom a súdnou exekútorkou JUDr. Michaelou Zubaľ Burdovou (konanie vedené pod sp. zn. EX 1332/09, pozn.) v prospech oprávneného, Slovenskej republiky, zastúpenej Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, ktoré sa začalo podaním návrhu na vykonanie exekúcie 13. októbra 2009. Exekučným titulom vedenej exekúcie bol blok na pokutu 16,59 eur, ktorú sťažovateľka nezaplatila na mieste.

2.1. Opíšu chronologický priebeh napadnutého konania, sťažovateľka tvrdí, že okresný súd súdnej exekútorke vydal 2. novembra 2009 poverenie na vykonanie exekúcie. Dobrovoľne uhradila pohľadávku oprávneného 26. apríla 2012, čo oprávnená oznámila súdnej exekútorke 16. mája 2012. Poukazuje na to, že v čase dobrovoľného splnenia dlhu jej nebolo doručené upovedomenie o začatí exekúcie, a teda o prebiehajúcom exekučnom konaní nemala sťažovateľka vedomosť. Zaplatením pokuty uloženej v blokovom konaní považovala svoj dlh za vysporiadaný. V januári 2017 bolo sťažovateľke doručené oznámenie Sociálnej poisťovne a.s. o tom, že súdna exekútorka vydala príkaz na začatie exekúcie zrážkami z vdovského dôchodku sťažovateľky. O tejto skutočnosti sťažovateľka informovala súdnu exekútorku e-mailom a 9. februára 2017 doručila okresnému súdu návrh na zastavenie exekúcie. O tomto návrhu okresný súd nerozhodol. V novembri 2019 bolo sťažovateľke doručené upovedomenie o začatí a spôsobe exekúcie z 2. novembra 2019. Sťažovateľka opakovane podala návrh na zastavenie exekúcie, ktorý odôvodnila tým, že pohľadávku dobrovoľne uhradila ešte pred tým, než sa o exekučnom konaní dozvedela. Okresný súd uznesením č. k. 12Er/440/2009-19 z 12. novembra 2020 exekúciu zastavil, vyhovel námietkam sťažovateľky ako povinnej a zaviazal oprávneného na úhradu trov konania. Na odvolanie oprávneného Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 17CoE/39/2021-38 z 13. mája 2021 uznesenie okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Okresný súd po vrátení veci znova rozhodol o prvom podanom návrhu sťažovateľky na zastavenie exekúcie a uznesením č. k. 12Er/440/2009-50 z 18. novembra 2024 exekúciu zastavil a súdnej exekútorke priznal nárok na náhradu trov exekúcie voči povinnej (sťažovateľke). Následne uznesením č. k. 2Er/440/2009-59 zo 4. apríla 2025 uložil sťažovateľke povinnosť nahradiť súdnej exekútorke trovy exekúcie 68,88 eur do troch dní od právoplatnosti uznesenia. Do dňa podania ústavnej sťažnosti uznesenie nenadobudlo právoplatnosť.

II.

Argumentácia sťažovateľky

3. Sťažovateľka zdôrazňuje, že v jej veci je potrebné posúdiť napadnuté konanie ako celok. Priebeh napadnutého konania považuje za nelegitímny a ústavnoprávne neakceptovateľný s dôrazom na to, že súdna exekútorka doručila upovedomenie o vykonaní exekúcie až po troch rokoch od vydania poverenia na vykonanie exekúcie a po tom, čo sťažovateľka dobrovoľne splnila v exekúcii uplatnený nárok oprávneného. Poukazuje tiež na opakovanú nečinnosť okresného súdu pri rozhodovaní o návrhu sťažovateľky na zastavenie exekúcie, a to aj po vrátení veci súdom druhej inštancie (v trvaní troch rokov). Okresný súd postupoval do značnej miery nesústredene, keď sa nezaoberal oboma procesnými návrhmi sťažovateľky na zastavenie konania, čo viedlo k vydaniu zrušujúceho uznesenia krajským súdom (k tomu bližšie bod 2.1. odôvodnenia tohto uznesenia). Celková dĺžka napadnutého konania predstavuje 15 rokov a hoci je konanie vo veci samej právoplatne skončené, v súčasnosti prebieha rozhodovanie o výške trov exekučného konania.

3.1. K právnej a faktickej zložitosti veci poukazuje na to, že dobrovoľné splnenie záväzku a súčasné podanie návrhu na zastavenie exekúcie vylučuje akúkoľvek zložitosť konania. Po podaní návrhu na zastavenie exekúcie, ktorý vychádza z preukázania dobrovoľného zaplatenia pohľadávky oprávneného, nemôže nasledovať iný postup ako ten, že konajúci súd rozhodne o zastavení vedenej exekúcie. Napriek tomu okresný súd o zastavení exekúcie nerozhodol a súdna exekútorka vykonávala ďalšie neúčelné úkony (tieto sťažovateľka bližšie nešpecifikuje). Je toho názoru, že svojím správaním k dĺžke napadnutého konania neprispela, jediným dôvodom vzniku

zbytočných prietáhov je absolútna nečinnosť okresného súdu a jeho nesústredený postup premietnutý do zrušujúceho rozhodnutia odvolacím súdom. Napadnuté konanie nespĺnilo svoj účel, pretože k úhrade pohľadávky došlo bez toho, aby sťažovateľka o prebiehajúcom exekučnom konaní mala vedomosť. Napriek tomu však musela znášať nepriaznivé dôsledky priebehu exekučného konania, akým bolo vydanie príkazu na vykonanie exekúcie pôžičkami z vdovského dôchodku.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Podstatou námietok sťažovateľky je, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu základného práva na prerokovanie jej veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd poznamenáva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru niet zásadnejších rozdielov, a preto ich možno posudzovať v rámci predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti spoločne (m. m. IV. ÚS 120/2018).

5. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

6. Vo fáze predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti ústavný súd požiadal okresný súd o vyjadrenie sa k jej obsahu (§ 56 ods. 6 veta za bodkočiarkou zákona o ústavnom súde), ktorý v podaní sp. zn. Spr/121/2025 z 2. mája 2025 podrobne opísal priebeh napadnutého konania. Uviedol, že v exekučnej veci sťažovateľky mu bola 22. októbra 2009 doručená žiadosť súdneho exekútora JUDr. Jána Ferka o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na základe návrhu oprávneného – Slovenská republika, Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Prešove na vymoženie povinnosti zaplatiť sumu 16,59 eur uloženej exekučným titulom – blokom na pokutu nezaplatenú na mieste č. AA550928 zo 6. júna 2008 (právoplatného 6. júna 2008 a vykonateľného 21. júna 2008, pozn.). Poverenie bolo okresným súdom vydané 2. novembra 2009. Sťažovateľka 9. februára 2017 doručila okresnému súdu návrh na zastavenie exekúcie z dôvodu úhrady vymáhanej pohľadávky 25. apríla 2012. Dňa 10. decembra 2019 predložila súdna exekútorka JUDr. Michaela Zubaľ Burdová (náhradníčka súdneho exekútora JUDr. Jána Ferka) súdu námietky sťažovateľky (povinnej) proti upovedomeniu o začatí a spôsobe exekúcie vydaného 2. novembra 2009, ktoré bolo doručené sťažovateľke 19. novembra 2019. Po vyžiadaní exekučného spisu (5. augusta 2020) a jeho predložení súdnou exekútorkou (27. augusta 2019) okresný súd uznesením č. k. 12Er/440/2009-19 z 12. novembra 2020 námietkam sťažovateľky vyhovel (výrok I), námietky proti trovám exekúcie zamietol (výrok II), exekúciu zastavil (výrok III) a rozhodol, že súdny exekútor má nárok na náhradu trov exekúcie voči (výrok IV). Proti výroku I a IV podal 18. decembra 2020 odvolanie oprávnený. Po vyjadrení sa účastníkov k podanému odvolaniu bola vec 3. mája 2021 predložená krajskému súdu, ktorý uznesením č. k. 17CoE/39/2021-38 z 13. mája 2021 zrušil napadnuté uznesenie v celom rozsahu a vrátil vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie

súdu prvej inštancie. Okresný súd 7. februára 2022 vyzval súdnu exekútoru na preukázanie splnenia podmienok podľa § 2 ods. 2 písm. f) zákona č. 233/2019 Z. z. o ukončení niektorých exekučných konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov [(ďalej len „zákon č. 233/2019 Z. z.“); či bol v posledných 18 mesiacoch pred dňom, keď sa má exekúcia podľa tohto zákona zastaviť, dosiahnutý výťažok spolu aspoň vo výške 15 eur], inak súd určí, že došlo k zastaveniu starej exekúcie. Súdna exekútorka 3. marca 2022 požiadala o vrátenie exekučného spisu sp. zn. EX 1132/09, ktorý súdu opätovne predložila 31. marca 2022 s vyčíslením trov exekúcie. Okresný súd 10. októbra 2024 vyzval sťažovateľku, aby mu oznámila, či trvá na podaných námietkach, alebo tieto berie späť, keďže v prípade spät'vzatia by súd určil, že došlo k zastaveniu starej exekúcie podľa § 8 ods. 2 zákona č. 233/2019 Z. z. Sťažovateľka sa na výzvu súdu nevyjadřila, a preto okresný súd uznesením č. k. 12Er/440/2009-50 z 18. novembra 2024 rozhodol tak, že námietkam sťažovateľky vyhovel, exekúciu zastavil a súdnemu exekútorovi priznal voči sťažovateľke nárok na náhradu trov exekúcie (uznesenie nadobudlo právoplatnosť 28. decembra 2024, pozn.). Následne okresný súd uznesením č. k. 12Er/440/2009-59 zo 4. apríla 2025 rozhodol o výške náhrady trov exekúcie, uznesenie bolo sťažovateľke doručené 8. apríla 2025 a nadobudlo právoplatnosť 24. apríla 2025.

6.1. V už uvedenom postupe súdu sú zrejmé určité časové odstupy medzi podaniami sťažovateľky ako povinnej a rozhodnutím súdu. Tieto boli výsledkom viacerých faktorov, a to fluktuácie a zmien personálneho obsadenia súdu (vec postupne vybavovalo sedem vyšších súdnych úradníkov), vysokého počtu procesných návrhov v exekučnej agende súdu a tiež okolnosťou zmeny súdneho exekútora, keďže k 4. januáru 2016 bol odvolaný súdny exekútor JUDr. Ján Ferko a vec bola ďalej vybavovaná jeho náhradníčkou súdnou exekútorou JUDr. Michaelou Zubaľ Burdovou. Práve zmena súdneho exekútora pravdepodobne spôsobila, že v spise súdneho exekútora, a tým ani v súdnom exekučnom spise nebolo založené oznámenie oprávneného z 9. mája 2012, doručené exekútorškému úradu JUDr. Jána Ferka 16. mája 2012, v ktorom oprávnený oznámil prijatie úhrady vymáhanej pohľadávky oprávnenej k 26. aprílu 2012. Uvedené oznámenie bolo založené do spisu až 15. novembra 2019 na základe mailovej komunikácie medzi súdnou exekútorou JUDr. Michaelou Zubaľ Burdovou a oprávneným.

6.2. Okresný súd, poukazujúc na relevantnú judikatúru ústavného súdu, zdôraznil, že ústavná sťažnosť sťažovateľky bola doručená v čase, keď k porušovaniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru nedochádzalo. V danom čase už bola konečným spôsobom vyriešená otázka zastavenia exekúcie, ktorá bola právoplatne zastavená 28. decembra 2024 a súčasne sťažovateľke bolo doručené uznesenie o výške náhrady trov exekúcie, ktoré nadobudlo právoplatnosť deň po doručení ústavnej sťažnosti ústavnému súdu.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

7. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (to platí aj pre čl. 6 ods.1 dohovoru) je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným

spôsobom znamenajúcim nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (m. m. II. ÚS 118/2019, I. ÚS 250/2020).

8. Na tomto mieste ústavný súd podčiarkuje jednu zo základných pojmových náležitostí ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy, ktorá musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Tento názor vychádza zo skutočnosti, že táto ústavná sťažnosť zohráva významnú preventívnu funkciu ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo a jeho účinky stále trvajú, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 165/2021, IV. ÚS 555/2022). Ak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť v zásade odmietne ako zjavne neopodstatnenú (II. ÚS 104/2022, III. ÚS 107/2022, I. ÚS 26/2024), pretože konanie o takej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (m. m. I. ÚS 6/03). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (rozsudky vo veciach Obluk proti Slovenskej republike z 20. 6. 2006, sťažnosť č. 69484/01, body 61 až 65; Mazurek proti Slovenskej republike z 3. 3. 2009, sťažnosť č. 16970/05).

9. Ústavný súd z obsahu ústavnej sťažnosti a vyjadrenia okresného súdu považuje za preukázané, že v čase doručenia ústavnej sťažnosti sťažovateľky ústavnému súdu (23. apríla 2025) bolo napadnuté konanie na okresnom súde právoplatne skončené (28. decembra 2024, pozn.), čím bola právna neistota sťažovateľky odstránená (k tomu bližšie bod 6 odôvodnenia tohto uznesenia). Z uvedeného je zrejmé, že sťažovateľka predložila ústavnému súdu svoju ústavnú sťažnosť v čase, keď jej vec bola právoplatne skončená, a teda bolo objektívne nemožné, aby zo strany okresného súdu dochádzalo k porušovaniu sťažovateľkou namietaných práv. Vo vzťahu k marginálne formulovanej námietke sťažovateľky o absencii právoplatnosti rozhodnutia okresného súdu o výške náhrady trov napadnutého konania ústavný súd konštatuje, že okresný súd o tejto rozhodol uznesením č. k. 12Er/440/2009-59 zo 4. apríla 2025, ktoré bolo sťažovateľke doručené 8. apríla 2025. V čase podania ústavnej sťažnosti teda sťažovateľka mala vedomosť o tom, že okresným súdom už bolo rozhodnuté o výške náhrady trov konania priznaných súdnej exekútorke (čo sama sťažovateľka ani nepopiera, k bližšie tomu bod 2.1. odôvodnenia tohto uznesenia, pozn.), pričom predmetné uznesenie nadobudlo právoplatnosť 24. apríla 2025, teda jeden deň po doručení ústavnej sťažnosti.

10. Posúdením uvedeného časového rámca ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka podala svoju ústavnú sťažnosť v čase, keď k porušovaniu namietaných základných práv postupom okresného súdu už nemohlo dochádzať, a preto ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

11. V závere nad rámec veci ústavný súd poznamenáva, že nemožno poprieť, že napadnuté exekučné konanie, v ktorom sťažovateľka vystupovala ako povinná, trvalo neprimerane dlho a vykazovalo znaky zbytočných prietahov. Pritom ale nemožno ponechať bez povšimnutia ani fakt, že v exekučnom konaní začatom v roku 2009 sa sťažovateľka mohla domáhať ochrany svojho práva na prejednanie jej veci v primeranej lehote už oveľa skôr v súlade so zásadou „*vigilantibus iura*

scripta sunt“, t. j. „práva patria len bdelym (pozorným, ostražitým, opatrným, starostlivým)“, teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv, ktorá vyžaduje, aby aj strana sporu sledovala svoje subjektívne práva a robila také kroky, v dôsledku ktorých by nedochádzalo k ich ohrozovaniu a poškodzovaniu. Ak samotná sťažovateľka „pozabudla“ na osud exekučného konania, ktoré sa proti nej vedie, nemožno napriek neprimeranej celkovej dĺžke konania považovať všeobecný súd za jediný subjekt, ktorý nesie za vzniknutú situáciu výlučnú zodpovednosť. K tomu ústavný súd iba dodáva, že ani ústavnú sťažnosť na prieťahy v konaní nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (I. ÚS 28/2020, I. ÚS 366/2021, I. ÚS 191/2022, I. ÚS 167/2023, I. ÚS 87/2025) a možno sa ňou domáhať nápravy v čase, keď k porušeniu namietaných práv ešte dochádza, a nie až *ex post* po právoplatnom skončení konania.

12. Z dôvodu odmietnutia ústavnej sťažnosti ako celku bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľky uvedenými v návrhu na rozhodnutie, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. mája 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu